

מאת מכון ממרא - כל הזכויות שמורות

<https://mechon-mamre.org>

מסכת ביצה פרק א

א,א ביצה שנולדה ביו"ט אחרים [אמרו] משום ר"א תאכל היא ואמה עגל שנולד ביו"ט מותר [לשחטו ביו"ט מפני שהוא מתיר את עצמו אפרוח שנולד ביו"ט מותר לשחטו ביו"ט מפני שהוא מתיר את עצמו].

א,ב השוחט [תרנגולת] ומצא בה ביצים גמורות [הרי אלו מותרות]. ביצה שיצאה רובה מערב יו"ט [אע"פ שנגמרה ביו"ט הרי זו מותרת] נולדה בשבת תאכל ביו"ט ביו"ט תאכל בשבת רבי יהודה אומר בשם רבי אליעזר עדיין מחלוקת במקומה כשם שאסורה לאכול כך אסורה לטלטל כשם שספיקה אסור כך ספק מוכן אסור נתערבה במאה כולם אסורות.

א,ג ב"ש אומרים שאור בכזית וחמץ בככותבת [בית הלל אומר] זה וזה בכזית איזהו שאור המחמץ את אחרים [חמץ שנתחמץ מידי אחרים] מאימתי קרוי שאור משיפסל [מלאכול לכלב] אפר שהסיקו ביו"ט אין מכסין בו [ביו"ט] לפי שאינו מן המוכן היה לו עפר בתוך ביתו להטיח בו גגו סיד לסוד בו ביתו [אין] מכסין בו.

א,ד ר' יוסי אומר כוי [אין] שוחטין אותו ביו"ט מפני שהוא ספק ואם שחטו אין מכסין את דמו [א"ר יוסי] ומה מילה שודאה דוחה [את השבת] אין ספיקה דוחה את יו"ט כסוי הדם שאין ודאו דוחה [את השבת] אינו דין [שלא יהא ספיקו] דוחה [את] יו"ט אמרו לו [שופרות שבגבולין יוכיחו שאין ודאן דוחה את השבת וספיקו] דוחה [את] יו"ט [הן יוכיחו לכסוי הדם שאע"פ שאין ודאו דוחה את השבת שיהא ספיקו דוחה את יו"ט] השיב ר"א [בנו של ר"א] הקפר [מה למילה שאין

ספיקה דוחה את יו"ט שאין ודאה דוחה את לילי יום טוב תאמר בכסוי הדם שודאו דוחה את לילי יו"ט הואיל וודאו דוחה את לילי יום טוב דין הוא שיהא ספיקו דוחה את] יו"ט אמר רבי אבא זה אחד מן הדברים [שהיה] רבי חייא [אומר] אין לי תשובה והשיב ר"א.

א,ה אמר רבי שמעון בן אלעזר מודים ב"ש [לבי"ה] שמוליכין את הסולם משובך לשובך [על מה נחלקו על החזירו שב"ש אוסרין ובי"ה מתירין] ר' יהודה אומר עזריה אומר מטלטלין את הסולם בד"א בסולם של שובך אבל בסולם של עלייה אסור [לטלטל אפילו בעלייה] רבי דוסא אומר [מטין אותן] מחלון לחלון אחרים [אמרו] משום ר' דוסא אף מדדין בו.

א,ו רבי שמעון אומר בשי"א לא יטול אדם גוזל עד שיקשור [בה"א] עד שינענע [והמקשר והמנענע בבורות בשיחין ובמערות מותר ובאילן אסור המקושרים והמנענעים] בכל מקום אסורין משום גזל.

א,ז [זימן בתוך הקן ומצא לפניו אסורין על פתחה מותרין] אמר רשב"א מודים ב"ש ובי"ה [שאם זימן בתוך הקן ומצא] לפני הקן [שהן] אסורין בד"א ביוני שובך ויוני עלייה וציפרים שקננו בטפיחים ובבירה אבל אווזין ותרנגולין ויוני [הרדסיות אין] צריכין זימון מפני שהן ברשות אדם [וחיה שקננה בפרדס צריכה זימון מפני שאינה ברשות אדם].

א,ח אמר רשב"א מודים ב"ש ובי"ה שמסלקין את התריסין ביום טוב [על מה נחלקו על החזרה שבית שמאי אוסרין ובי"ה מתירין מודים שאם קצב על העלי שאסור לטלטלו מודים שאין מולחין עורות ביו"ט אבל מולחין עליו בשר לצלי].

א,ט אמר רשב"ג מודים ב"ש ובי"ה שמוליכין כלים מלאים לצורך וריקנין למלאותן על מה נחלקו על

ריקנים שלא לצורך שב"ש אוסרין וב"ה מתירין [יוצא אדם במפתח שבאצבעו לרשות הרבים ואינו חושש דלת שיש לה ציר פותחין ונועלין בה בשבת ואצ"ל ביו"ט נשבר צירה אין פותחין ואין נועלין בה ביו"ט ואצ"ל בשבת].

א,י אמר רבי יהודה [מודים ב"ש וב"ה שמוליכין את המתנות שהורמו ביום טוב עם המתנות שהורמו מעיו"ט על מה נחלקו על המתנות שהורמו מעיו"ט בפני עצמן שב"ש אוסרין וב"ה מתירין אמרו ב"ש גזירה שוה] חלה ומתנות מתנה לכהן ותרומה מתנה לכהן כשם שאין מוליכין את התרומה כך [לא יוליכו] את המתנות אמרו להם ב"ה לא אם אמרתם בתרומה שאינו זכאי בהרמתה [תאמרו במתנות שהוא זכאי בהרמתן רבי יוסי אומר מודים ב"ש וב"ה שמוליכין את המתנות ביו"ט על מה נחלקו] על התרומה שב"ש אומר אין מוליכין ובית הלל [מתירין אמרו בית הלל גזירה שוה] חלה ומתנות מתנה לכהן והתרומה מתנה לכהן כשם שמוליכין את המתנות כך [יוליכו] את התרומה אמרו להם ב"ש לא אם אמרתם במתנות [שהוא זכאי בהרמתן תאמרו] בתרומה שאינו זכאי בהרמתה אחרים אומרים [מודים ב"ש וב"ה שאין מוליכין את התרומה לכהן ביו"ט על מה נחלקו על המתנות שב"ש אוסרין וב"ה מתירין].

א,יא הלש עיסה ביו"ט בין טמאה [ובין] טהורה מותר לטלטלה ומותר להפריש ממנה חלה לשה מערב יו"ט ושכח ולא הפריש אסור לטלטלה ואסור להפריש ממנה חלה.

א,יב [אמר ר"מ מודים ב"ש וב"ה שהתבלין נידוכין במדוך של עץ ומלח עמהן על מה נחלקו על המלח בפני עצמו שבש"א בפך ובעץ פרור לצלי ובה"א לכל דבר והפלפלין הרי הן כתבלין ב"ש אומרים מוליכין תבלין ומדוך אצל מדוכה ולא מדוכה אצלן ובה"א מוליכין זה אצל זה וזה אצל זה ואין חוששין].

א, יג [בי"ש אומרים מוליכין סכין וטבח אצל בהמה ולא בהמה אצלו ובה"א מוליכין זה אצל זה וזה אצל זה ואין חוששין אין עושין טיסני ואין כותשין במכתשת ביום טוב ואין כותשין את המלח במדוך של עץ אבל מרסק הוא ביד של סכין ובעץ הפרור ואין חושש אין מרסקין דבלה וגרוגרות וחרובין לפני הזקנים בשבת אבל מרסק הוא ביד של סכין ובעץ הפרור ואינו חושש המולל מלילות מע"ש מנפח [על יד על יד] ואוכל אבל לא בקנון [ולא בתמחוי] המולל מלילות מעיו"ט [מנפח בקנון ובתמחוי] אבל לא בטבלא ולא בנפה ולא בכברה כדרך [שעושה] בחול [המולל מלילות בשבת מנפח על יד על יד ואוכל אבל לא בקנון ולא בתמחוי].

א, יד הבורר קטנית ביו"ט ר' יהודה אומר בש"א אם היו צרורות מרובין על האוכלין בורר את האוכלין ומניח את [הצרורות] ובה"א בורר איזה מהן שירצה אמר ר"א ברבי צדוק של בית רבן גמליאל היו [ממלאין דלי עדשים ומציף מים ושולה והצרורות יורדין למטה והאוכלין למעלה].

א, טו רבי יוסי אומר מוליכין מנעל שחור ולא מנעל לבן מפני שצריך אומן] ר"ש אומר משלחין חטין מפני שהן מאכל עסיסיות פול מפני שהן מאכל [לודין] שעורין מפני שהן [ראויות לבהמה].

מסכת ביצה פרק ב

ב, א יום טוב שחל להיות [ערב] שבת אין מערבין לא [בחצירות ולא בתחומין דברי רבי וחכ"א מערבין בחצירות אבל לא בתחומין] מערבין בפת לשבת ובתבשיל ליו"ט תבשיל שאמרו אפילו עלי אפילו שלוק אפילו קולייס [שנתן עליו] חמין מערב יום טוב.

ב,ב העושה תבשיל מעיו"ט אופה ומבשל [עליו לשבת] ומטמין עליו את החמין ורשאי לאוכלו מבעוד יום ורשאי ליתנו במתנה [ותחלתו וסופו אין לו שיעור] רשאין בני חצר לעשות תבשיל ולאפות ולבשל עליו לשבת ורשאין לעשות לו שתוף למבוי הרי ששכח ולא עירב אחרים שערבו מותרים לעשות לו הוא עצמו [ששכח ולא עירב] מותר למלאות לו חבית של מים ולהדליק לו את הנר.

ב,ג אמר רבי שמעון מודים ב"ש וב"ה [שהן] שני תבשילין על מה נחלקו על [הדג והביצה] שעליו שב"ש אומרים תבשיל [אחד] וב"ה אומרים שני תבשילין [מודים] שאם בישל שני מינין בקדרה או שפרפר ביצה על גבי הדג או [שחתך קפלוט] תחת הדג שהן שני תבשילין אין אופין מיום טוב למוצאי יו"ט אבל [ממלא כולה קדרה] בשר אפילו לא [אכל ממנו] אלא דבר מועט וממלא לו מיחם מים אפילו לא שתה [הימנו] אלא כוס אחד אבל האופה אינו אופה אלא כדי צרכו רשב"א אומר [ממלאה אשה את] התנור פת מפני שהפת [יפה כל זמן] שהתנור מלא.

ב,ד אין עושין לא לאכילת כותי ולא לאכילת כלבים [ביו"ט] מעשה בשמעון התימני שלא [יצא] בלילי יום טוב לבית המדרש [לשחרית] מצאו [רבי] יהודה בן בבא אמר לו מפני מה לא באתה לבית המדרש אמר לו מצוה אחת אירע לי [ועשיתיה] בלשות של נכרים נכנסה לעיר [והיו] מתיראין שמא [יצהיבו] את בני העיר עשינו להם עגל והאכלנום והשקנום [וסכנום] כדי שלא יצהיבו את בני העיר אמר לו תמיהני עליך אם לא יצא שכרך בהפסדך שהרי [אמרו אין עושין לא לאכילת כותים ולא לאכילת כלבים ביו"ט].

ב,ה אמר רשב"ג מודים היו בית שמאי שאין כהן טובל לתרומתו בו ביום אבל [מטביל הוא] מגב לגב ומחבורה לחבורה [ביו"ט] כיצד מגב לגב הרוצה לעשות גתו על גב בדו ובדו על גב [עיסתו הרי זה טובל בו ביום] כיצד

מחבורה לחבורה רצה [שלא] לעשות [בדו על גב עיסתו] של חבירו הרי זה מטביל את כליו אין מטבילין [את המים ביו"ט] ואין משיקין את המים בכלי אבן לטהרן [בשבת] דברי רבי וחכמים אומרים מטבילין את [המים ביו"ט] ומשיקין את המים בכלי אבן לטהרן [אבל לא להטבילן].

ב,ו כלים שנטמאו באב הטומאה אין מטבילין אותו ביו"ט ואין צריך לומר בשבת אבל ממלא הוא [כוס] דלי [או קיתון] לשתות וחושב עליהן ומטבילן וטובל כדרכו מטומאה חמורה ואצ"ל מטומאה קלה.

ב,ז אין משתטפין בחמין שהוחמו ביו"ט ואצ"ל בשבת אבל [מרחיץ] הוא פניו [וידין] בחמין שהוחמו מע"ש בשבת ואצ"ל בחמין שהוחמו מעיו"ט ביו"ט רשב"ג אומר טרקלין שהסיקה מעיו"ט מטייל בה ביו"ט לא הסיקה מעיו"ט לא יטייל בה ביו"ט [אבל מרגילין ביו"ט ואין מרגילין בחול בבכור ובפסולי המוקדשין ועושין] כל צרכי מילה דברים שאין עושין [לה] בשבת עושין [לה] ביו"ט שוחקין [לה] כמון וטורפין [לה] יין ושמן רשב"ג אומר ובלבד שלא יקרע [לה] סמרטוטין בתחלה.

ב,ח של בית ר"ג לא היו זוקפין את המנורה [בלילי יו"ט] ומעשה ברבן גמליאל וזקנים שהיו מסובין ברומי ונפלה מנורה בלילי יו"ט ועמד רבי עקיבה וזקפה אמר ליה רבן גמליאל עקיבה מה לך [שאתה] מכניס ראשך בין המחלוקת אמר לו [רבי למדתנו] אחרי רבים להטות אף על פי שאתה אוסר והן מתירין הלכה כדברי המרובין רבי יהודה אומר משום רבן גמליאל מטלטלין את המנורה ביום טוב אבל אין זוקפין אותה.

ב,ט של בית רבן גמליאל היו מכבדין בין המטות אמר רבי אלעזר בן רבי צדוק פעמים הרבה אכלנו בבית רבן גמליאל ולא ראינו שהן מכבדין בין המטות אלא סדינין

היו פורסין מערב יום טוב כשאורחין [נכנסין מסלקין אותן אמר לו רבי אם כן בשבת מותר לעשות כן].

ב,י של בית רבן גמליאל היו מכניסין את המוגמר במגופה אמר רבי אלעזר בן רבי צדוק פעמים הרבה אכלנו בבית רבן גמליאל ולא [ראיתים] שהיו מכניסין את המוגמר במגופה אלא ערדסקאות [היו מעשנין בערב יום טוב כשאורחין נכנסין היו פותחין אותן] אמרו לו אם כן אף בשבת מותר לעשות כן.

ב,יא איזהו גדי מקולס כולו צלי ראשו וכרעיו וקרבו בישל [ממנו] כל שהוא שלק [ממנו] כל שהוא אין זה גדי מקולס עושין גדי מקולס ביו"ט הראשון וביו"ט האחרון של [החג] עגל מקולס [ביום טוב] הראשון של פסח אבל לא גדי מקולס אמר רבי יוסי תודוס איש רומי הנהיג [את בני רומי] ליקח טלאים בלילי פסחים [ועושין אותן] מקולסין אמרו לו אף הוא קרוב להאכיל קדשים בחוץ מפני שקורין אותן פסחים.

ב,יב של בית רבן גמליאל היו שוחקין את הפלפלין ברחיים שלהן אמר רבי אלעזר בר צדוק פעם אחת היה אבא מיסב לפני רבן גמליאל והביאו לפניו אנגריין [ואפסנרות] ועליהן פלפלין שחוקות ומשך אבא את ידו מהן אמרו לו אל תחוש להן מערב יו"ט הן שחוקות איזהו קירוד [אלו] קטנים שעושין חבורה קרצוף [אלו הן] גדולים שאין עושין חבורה רבי שמעון אומר גורר אדם מטה כסא וספסל [קתדרא] אצלו בשבת ואין צריך לומר ביום טוב דלת [הגוררת מחצלת הגוררת וקנקלא הגוררת] פותחין ונועלין בהם בשבת ואצ"ל ביו"ט.

מסכת ביצה פרק ג

ג,א ביברין של חיה [ושל עופות] ושל דגים אין צדין מהם ביו"ט ואין נותנין לפניהן מזונות אבל צדין מהן

מעיו"ט ונותנין לפניהם מזונות רשב"ג אומר לא כל הביברין שוין זה הכלל מחוסר צידה אסור שאין מחוסר צידה מותר.

ג,ב שוחטין מן הנגרין אבל לא מן המצודות ולא מן המכמורות רבי שמעון בן אלעזר אומר כל שפרסוהו מעיו"ט ובא ומצאו מקולקל [מותר הדבר ידוע שניצודו מעיו"ט מצאו כמות שהיה אסור הדבר ידוע שניצודו ביו"ט].

ג,ג אותו [ואת בנו שנפל] לבור רבי אליעזר אומר מעלה את הראשון על מנת לשוחטו והשני עושה לו פרנסה במקומו [בשביל] שלא ימות רבי יהושע אומר מעלה את הראשון על מנת לשוחטו ואין שוחטו ומערים ומעלה את השני [על מנת לשחוט] רצה לשחוט רצה שלא לשחוט אחד מהן הרשות בידו.

ג,ד בכור שנפל לבור רבי שמעון אומר אע"פ שמומו ניכר מערב יום טוב ולא התירו מומחה אין שוחטין אותו ביום טוב לפי שאינו מן המוכן עושין פרנסה לנחיל של דבורים [בשביל שלא יברחו] אבל אין צדין אותן בתחלה כיצד אין נמנין על הבהמה בתחלה ביום טוב לא יאמר [לו] הריני עמך בסלע הריני עמך בבי' אלא אומר לו הריני עמך למחצה ולשליש ולרביע וחכמים אומרים אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר אבל שוקל ומניח ואם היה טבח אומן אל ישקול בידו מפני שידו כמשקל אבל חותך בכלי ונותן לזה ולזה.

ג,ה הולך אדם אצל טבח הרגיל אצלו ואומר לו תן לי [יד] או ירך אחת אצל נחתום הרגיל ואומר לו תן לי ככר אחד או גלוסקא אחת אצל פטם הרגיל אצלו ואומר לו תן לי גוזל אחד [או תרנגולת אחת] אצל חנוני הרגיל אצלו ואומר לו תן לי חמשים אגוזין עשרה [ביצים עשרים רמונין] ובלבד שלא [יאמר לו סכום] מקח רשב"א אומר ובלבד שלא [יאמר לו סכום] מנין.

ג,ו לא יתן אדם לפני בניו ולפני בהמתו לא במדה ולא במשקל ולא במניין אבל קודח בסאה או בתרקב ונותן לפני בהמתו קודח [במניקות] ונותן לפני בניו ובלבד שלא יתכוין לכך אמרו עליו על רבי אלעזר בר צדוק ועל אבא שאול בן בטנית שהיו חנוונים בירושלים כל ימי חייהם והיו ממלאין מדותיהם מערב יום טוב ונותנין ללקוחות ביום טוב רבי חנניא בן אנטיגנוס אומר אף בחולו של מועד עושין כן מפני ביטול בית המדרש וחכמים אומרים אף בחול עושין כן מפני מצוי המדות אף הוא כינס ג' מאות [כדי שמן וחבירו שלש מאות כדי יין ממיצוי המדות והעלום לגזברין אמר להם אין] אתם זקוקין לכך אמרו להם [אין רצונן בהן] אמרו להן הואיל והחמרתם על עצמכם [משל צבור הן יעשו בהן צרכי הרבים].

ג,ז אין נוטלין עצים מן הסוכה אפילו ביום טוב האחרון של חג אם אמר לכשארצה אטול הרי זה מותר אין מביאין עצים לא בחבל ולא בקופה ולא במחצלת אבל מביא במטפחת ובחיקו.

ג,ח אמר רשב"א לא נחלקו ב"ש וב"ה על המכונסין שבקרפף [שיביאו] ועל המפוזרין שבשדה [שלא יביאו] על מה נחלקו על המפוזרין שבקרפף ועל [מכונסין] שבשדה שבית שמאי אומרים לא [יביאו] וב"ה אומרים [יביאו] אמר רבי נתן לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על מפוזרין שבקרפף ועל מכונסין שבשדה שיביאו על מה נחלקו על המפוזרין שבשדה שבית שמאי אומרים לא יביאו ובית הלל אומרים יביאו].

ג,ט המטה והכסא והספסל וקתדרא ועריסה שנתפרקה וכן קורה שנשברה וכן סואר של קורות [שנשבר] אין מסיקין מהן ביום טוב לפי שאינו מן המוכן אגוזין ושקדין [שאכל] מערב יום טוב מסיקין בקליפיהן ביו"ט אגוזין ושקדין עצמן אין מסיקין [מהן] ביו"ט לפי שאינו מן המוכן מודים חכמים לרבי מאיר בחותמות [שבקרקות שמפקפק ומתירין

ומפקיעין אבל לא חותכין ובשבת מפקפקין ומתירין
אבל לא מפקיעין ולא חותכין [ושבכלים] בשבת [מתיר]
ואצ"ל ביו"ט קורע אדם את העור שעל פי [חבית] של
יין ושל מורייס ובלבד שלא יתכוין לעשות זינוק.

ג,י אין [פותחין] לפסין סתומין ורשב"ג מתיר אין
מכבין את הבקעת לחוס עליה אם בשביל שלא יעשו
הבית או בשביל שלא תקדיח [את] התבשיל מותר לא
יתן אדם אבל על גבי בקעת כדי לשוברה אבל מכניסה
בחור ושוברה אין עושין פחמין ביום טוב אפילו לאותו
היום אבל ממתיקין את החרדל בגחלת אין מנפחים
במפוח אבל נופחים [השפופרת] אין עושין את השפוד
ואין מחדדין אותו אין פוצעין את הקנה לצלות בו
מליח אבל פוצעין את האגוז במטפחת ואינו חושש
[משום קריעה].

ג,יא התנור והכירים [חדשים] הרי הן ככל הכלים
ומטלטלין אותן אבל אין סכין אותן שמן ואין [סוחטין
אותן במטלית] ואין מפיגן בצונן כדי לחסמן [אם]
בשביל לאפות בהן מותר אין יוצאין בכסא אחד
[האנשים ואחד הנשים] ולא סומא במקלו ולא רועה
בתרמילו רבי אליעזר ברי' ישמעאל אומר אף אין
מנהיגין את הבהמה במקל ביו"ט.

ג,יב רבי אליעזר אומר נוטל אדם קיסם לחצות בו
שיניו וחכ"א לא יטול אלא [מן האבוס שלפני בהמה
ובלבד שלא יקטמנו לחצות בו שיניו אם קטמו בשבת
חייב חטאת ביו"ט לוקה ארבעים] ר"א אומר מגבב מן
החצר ומדליק ובלבד שלא יעשה צבורין ור"ש מתיר
[שכל שבחצר מוכן].

ג,יג מולגין את הראש ואת הכרעים [ואין] טופלין
אותם לא בחרסית ולא באדמה [אבל מפספסין אותן
באור ואין מספרין את הראש ואת הכרעים] ואין
מספרין את הירק בתספורת [אבל מספר הוא את
הקרנה] ואת העכביות [מסיקין] ואופין בפורני [מחמין]

חמין באנטיכי ואין מסיקין את הפורני לאפות בו בתחלה.

ג,יז ששה דברים נאמרו בפתיחה ג' להחמיר וג' להקל אלו שלשה להחמיר אין [עושין אותה מתחלה] ואין מהבהבין אותה באור ואין חותכין אותה לשנים אלו [שלשה] להקל שורין אותה בשמן וממעכין אותה ביד [וחותכה באור לשתי נרות].

מסכת ביצה פרק ד

ד,א [האוכל תאנים מערב יום טוב והותיר והעלן לראש הגג לעשותן גרוגרות לא יאכל מהן ביו"ט לפי שאינן מן המוכן האוכל ענבים מערב יום טוב והותיר והעלן לראש הגג לעשותן צמוקין] לא יאכל מהן ביום טוב לפי שאינן מן המוכן. סוכי תאנים ובהן תאנים מכבדות [תמרה ובהן תמרה] הכניסן לעצים אין [אוכל] מהן ביום טוב למאכל בהמה אוכל מהן ביום טוב ומתחילין באוצר [תחלה] ומשילין פירות דרך ארובה ביו"ט אין משלשלין [אותן] דרך חלונות אבל מורידין אותן דרך סולמות.

ד,ב ארבע רשויות וארבע מצות הן האורג שני חוטין בין בבגדי קדש בין בבגדי הדיוט והכותב שתי אותיות בין בכתבי קדש בין בכתבי הדיוט בשבת חייב חטאת [ביו"ט] לוקה ארבעים והאורג חוט אחד בין בבגדי קודש בין בבגדי הדיוט והכותב אות אחת בין בכתבי [הקדש] בין בכתבי הדיוט בשבת חייב חטאת ביו"ט לוקה ארבעים דברי ר"א וחכ"א בין בשבת [בין] ביו"ט אינו [חייב] אלא [משום] שבות.

ד,ג [אלו הן משום שבות] לא עולין באילן ולא רוכבין על גבי בהמה ולא שטין על פני המים ולא מספקין ולא מטפחין ולא מרקדין ואלו הם משום רשות לא דנין ולא מקדשין ולא חולצין ולא מייבמין ואלו הן משום מצוה

לא מקדישין ולא מעריכין ולא מחרימין ולא מגביהין תרומה ומעשרות וכל אלו ביו"ט [וק"ו בשבת] ואין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד [כולם שעשאוה] ישראל בין אנוסין בין שוגגין בין מזידין בין מוטעין מה שעשה עשוי בשבת ואצ"ל ביום טוב.

ד,ד הבהמה והכלים כרגלי הבעלים המוסר בהמתו לבנו או לרועה הרי [אלו] כרגליו כלים המיוחדים לאחד מן האחים שבבית הרי אלו כרגליו ושאינן מיוחדים למקום שכולן הולכין מהלך בצפון [כרגלי משל] זה בדרום בדרום [כרגלי משל] זה בצפון אם מצעו את התחום לא יזוז ממקומו.

ד,ה חמור כרגלי [חמר] פרה כרגלי [איכר] בהמה כרגלי הרועה ר' דוסא אומר הלוקח בהמה [מחבירו בעיו"ט] אע"פ שלא מסרה לו אלא ביו"ט הרי היא כרגלי הלוקח והמוסר בהמה לרועה [מן הרועה אע"פ שלא הודיע עליה לרועה הרי היא כרגלי הרועה הלוקח בהמה מחבירו מערב יו"ט כרגלי הלוקח ביו"ט כרגלי המוכר.

ד,ו הלוקח בשר מן הטבח מעיו"ט כרגלי הלוקח וביו"ט כרגלי המוכר השואל חלוק מחבירו מעיו"ט כרגלי השואל ביו"ט כרגלי המשאיל שנים ששאלו חלוק אחד לילך בו שחרית לבית המדרש [ואחד לילך בו לסעודת הערב ביו"ט] כרגלי המשאיל. האשה ששאלה מחברתה תבלין מים ומלח מערב יום טוב כרגלי השואלת ביו"ט כרגלי המשאלת [נתנתה] לעיסתה הרי אלו כרגלי שתיהן רבי יהודה פוטר במים מפני שנבלעין בעיסה.

ד,ז הגחלת כרגלי הבעלים [והשלהבת] בכל מקום חמשה דברים נאמרו בגחלת גחלת של הקדש מועלין בה שלהבת לא נהנין ולא מועלין בה גחלת של עבודת כוכבים אסורה [שלהבת] מותרת המוציא גחלת לרשות הרבים חייב שלהבת פטור המודר הנאה מחבירו אסור

בגחלתו ומותר בשלהבתו מברכין על השלהבת ואין מברכין על הגחלת.

ד,ח בור של שני שבטים משלשל וממלא הימנו בשבת. בור שבין שני תחומין אין ממלאין ממנו בשבת אלא אם כן עשו לו מחיצה גבוה עשרה טפחים הנהרות ומעיינות המושכין הרי הן כרגלי כל אדם.

ד,ט מי שהיו פירותיו בעיר אחרת ועירבו בני [אנשי] אותה העיר לבא אצלו לא יביאו לו מפירותיו א"כ היו רגליו מעורבות לשם ואם יש שם אפוטרופוס מביאין על פי אפוטרופוס. מי שזימן אצלו אורחים לא יוליכו בידיהן מנות אלא אם כן זיכה להם אחר במתנותיהן מעיו"ט מה הן מוציאין מבית [המשמר] חתיכה וגלוסקמא ומצה מתובלת רבן שמעון בן גמליאל אומר מקום שנהגו לחלק אגוזין וקליות יוליכו בנו ובתו הקטנים מוליכן עמו לבית האבל ולבית המשתה ולבית השמחה במקום שנהגו לא יתן אדם ממנתו לבנו ולבתו של בעל הבית [משום איבה].

ד,י אין חפין ואין מתגרדין ביו"ט ואין שפין כלי כסף [בקרתקין] ואין מדיחין את הכלים בנתר ביום טוב אבל מדיחין אותן במלח ובמורסן בשבת ואצ"ל ביו"ט. אלו הן מדבריות היוצאות בפסח ונכנסות ברביעה בייתות אלו שלנו בתוך התחום רבי אומר אלו ואלו היוצאות חוץ לתחום אע"פ שלא נכנסו לתוך התחום אלא משחשיכה מותר [לשחוט מהן] ביום טוב אלו הן מדבריות הרועות באפר לעולם.